

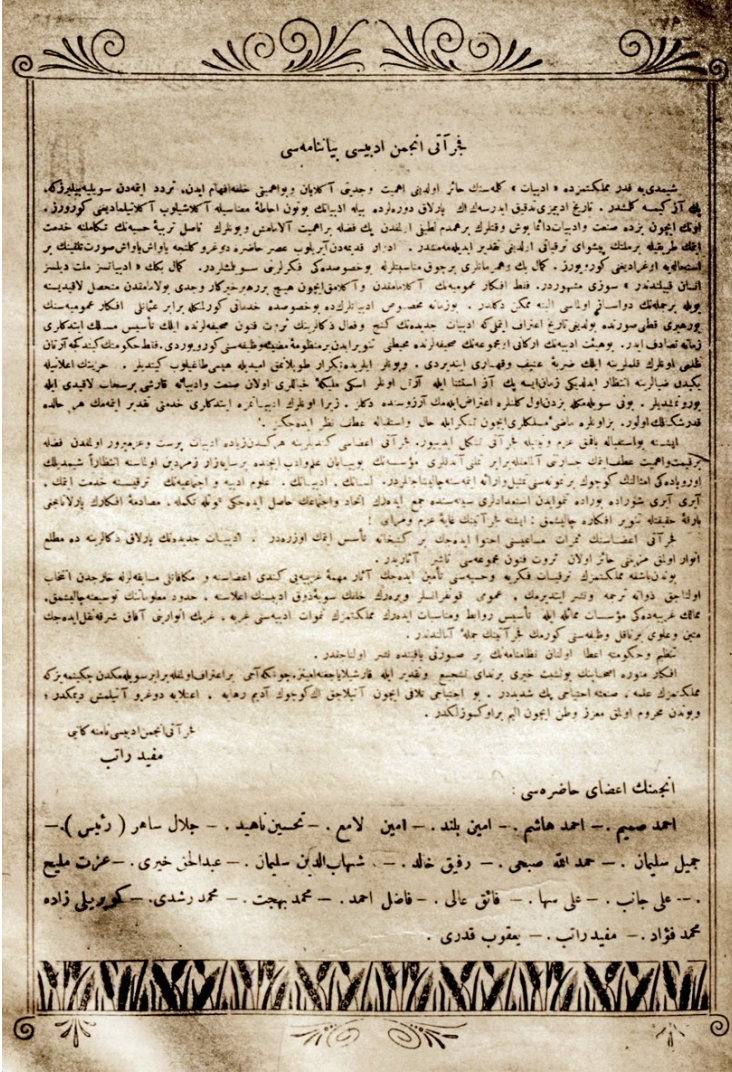
Fecr-i Ati Topluluđu Sanatçıları

Fecr-i Ati Edebiyatı Nedir

II. Abdülhamid döneminin son yıllarında yaygın bir baskı rejimi uygulanmıştır. Bu rejim, özellikle 1901-1908 yılları arasında edebiyat yayınlarına da büyük ölçüde etki etmiştir. O döneme kadar, tamamen kişisel ve duygusal bir sanat akımı olan Edebiyât-ı Cedîde (1896-1901), oldukça kısa süreli olmasına rağmen oldukça zengin bir edebiyat grubu olarak ön plana çıkmıştı. Ancak 1901 yılında Servet-i Fünûn dergisinin geçici olarak kapatılmasıyla bu grup dağılmıştır.

Servet-i Fünûn dergisinin kapatılmasından sonra, Meşrutiyet'in ilan edildiği döneme kadar geçen yedi sekiz yıl boyunca genel olarak yayın hayatında, özellikle edebi eserlerde belirgin bir azalma yaşanmıştır. Bu düşüşün nedeni, sansürün yanı sıra yazarlar üzerinde hissedilen psikolojik baskının da etkisi olduğuna inanılır. Yazarlar, baskı ve tehditler nedeniyle özgürce ifade vermekten çekinmiş ve susturulmuşlardır. Hatta dönemin tanınmış yazarlarından Hüseyin Cahid, Hüseyin Rahmi, Ahmed Midhat gibi önemli kalemler bile bu yıllar boyunca neredeyse sessiz kalmışlardır.

Bu dönemde sansür, tutuklamalar ve sürgünler gibi baskı yöntemlerinin yanı sıra yazarlar üzerindeki psikolojik baskının da etkisi büyük olmuştur. Yazarlar, ifade özgürlüklerini kaybetme korkusuyla yazılarını yayınlamaktan çekinmişler ve içlerindeki yaratıcı gücü bastırmışlardır. Bu durum, dönemin edebiyatının gerilemesine ve eserlerin azalmasına yol açmıştır. Yazarlar, kendi düşüncelerini ve duygularını ifade etme cesaretini kaybetmişler ve toplumun beklentilerine uygun eserler üretmek zorunda kalmışlardır.

Sonuç olarak, II. Abdülhamid döneminin son yıllarında uygulanan sıkı baskı rejimi, edebiyat yayınları üzerinde önemli bir etkiye sahip olmuştur. Edebiyât-ı Cedîde grubunun dağılmasıyla birlikte yayın hayatında genel bir düşüş yaşanmış ve yazarlar üzerindeki baskılar, eserlerin azalmasına ve önemli yazarların sessizliğine sebep olmuştur. Sansür, tevkifler ve sürgünler gibi baskı yöntemlerinin yanı sıra, yazarların üzerindeki psikolojik baskı da edebiyatın gerilemesinde etkili olmuştur. II. Abdülhamid dönemi, yazarların düşünce özgürlüğünü sınırlayan bir atmosfer yaratmış ve edebiyat dünyasında korku ve tedirginlik hakim olmuştur.

Sansür, edebiyat yayınlarının üzerinde ciddi bir etki yaratmıştır. Yayınlanacak eserler titizlikle incelenmekte ve hükümetin hoşnut olmadığı içerikler sansürlenmektedir. Bu durum, yazarların özgürce ifade verebilme ve eleştirel düşüncelerini sergileme yeteneklerini engellemiştir. Yazarlar, sansürden kaçınmak için eserlerinde belirli konulara değinmekten veya duyarlı konuları ele almakta çekingen davranmışlardır.

Tutuklamalar ve sürgünler de edebiyat dünyasında korku ve sindirme yaratmıştır. Yazarlar, devletin hoşnutsuzluğunu çekmemek için düşüncelerini dile getirmekten çekinmişlerdir. Ünlü yazarlar dahi, bu dönemde suskun kalmış ve eserlerini yayınlamaktan kaçınmışlardır. Hüseyin Cahid, Hüseyin Rahmi, Ahmed Midhat gibi önde gelen kalemler bile sessizliklerine sürüklenmiş ve edebiyat dünyasında boşluk yaratılmıştır.

Bu dönemde yazarlar üzerinde hissedilen psikolojik baskı da göz ardı edilemez. Yazarlar, kendi düşüncelerini ifade etmeleri halinde karşılaşacakları cezalar ve zorluklar nedeniyle içlerindeki

yaratıcılığı baskılamışlardır. Kendi özgün seslerini bulma ve ifade etme konusunda endişe duymuşlardır. Bu durum, edebi üretimde belirgin bir azalmaya yol açmış ve dönemin edebiyatında sıkıcılık ve tekrarlar göze çarpmıştır.

Sonuç olarak, II. Abdülhamid döneminin son yıllarında uygulanan sıkı baskı rejimi, edebiyat dünyasında derin izler bırakmıştır. Sansür, tutuklamalar, sürgünler ve psikolojik baskılar, yazarların özgürce ifade vermelerini engellemiş ve edebiyatın gelişimini olumsuz etkilemiştir. Bu dönem, sessizlik ve korku atmosferiyle dolu bir edebiyat ortamının oluşmasına neden olmuş ve yazarların özgün seslerini duyurmakta zorlandığı bir döneme damga vurmuştur. Yayın hayatında belirgin bir azalma yaşanması, edebiyat eserlerinin çeşitliliğinin azalması anlamına gelmiştir. Yazarlar, eserlerini yayınlamak için çeşitli zorluklarla karşı karşıya kalmış ve kendi ifade biçimlerini baskı altında hissetmişlerdir.

II. Abdülhamid döneminin baskıcı atmosferi, edebiyat camiasının farklı unsurlarını etkilemiştir. Edebiyat dergileri ve yayınevleri, sansürden dolayı içeriklerini dikkatlice seçmek zorunda kalmış ve hükümetin hoşnut olmayacağı konulara temas etmekten kaçınmışlardır. Yazarlar, bu sansüre rağmen bir şekilde eserlerini yayınlamak için alternatif yollar aramışlarsa da genel bir sessizlik hâkim olmuştur.

Tutuklamalar ve sürgünler ise yazarlar üzerinde ciddi bir sindirme etkisi yaratmıştır. Hapis cezaları veya sürgünlerle karşılaşma korkusu, yazarların özgürce düşüncelerini ifade etmekten kaçınmalarına sebep olmuştur. Bu durum, edebiyat dünyasında farklı bakış açılarının ve eleştirel düşüncenin bastırılmasına neden olmuştur. Önde gelen yazarlar bile bu baskıdan etkilenmiş ve kendi eserlerini yayınlamaktan çekinmişlerdir.

Yazarlar üzerinde hissedilen psikolojik baskı, edebiyat üretimine büyük bir darbe vurmuştur. Korku ve endişe, yaratıcılığın ve özgün düşüncenin önündeki engeller haline gelmiştir. Yazarlar, kendi iç dünyalarını ve düşüncelerini ifade etmek yerine, daha güvenli ve kabul gören konulara yönelmişlerdir. Bu da edebiyatın monotonlaşmasına ve sığlaşmasına sebep olmuştur.

Sonuç olarak, II. Abdülhamid döneminin son yıllarında uygulanan sıkı baskı rejimi, edebiyat dünyasında büyük bir etki yaratmıştır. Sansür, tutuklamalar, sürgünler ve psikolojik baskılar, edebiyat eserlerinin çeşitliliğini ve kalitesini olumsuz yönde etkilemiştir. Bu dönemde yazarlar, kendi ifade biçimlerinden uzaklaşmış ve kısıtlamalarla mücadele etmek zorunda kalmışlardır. Ancak bu baskıcı döneme rağmen, edebiyat dünyası Meşrutiyet'in ilanı ile birlikte yeniden canlanacak ve özgür ifadeye kavuşacaktır. Meşrutiyet'in ilanı ile birlikte, sansürün hafiflemesi ve ifade özgürlüğünün artması, edebiyat dünyasında bir nefes alma sürecini başlatacaktır.

Meşrutiyet dönemi, yazarlara yeni bir umut ve özgürlük sunmuştur. Edebiyat yayınları ve dergiler, sansür baskısından arınmış ve çeşitlilik gösteren içeriklerle dolmuştur. Edebiyat-ı Cedîde akımının öncülerinden olan yazarlar, tekrar kalemlerini eline almış ve düşüncelerini özgürce ifade etme cesaretini bulmuşlardır. Yaratıcılık ve eleştirel düşünce, tekrar edebiyat sahnesine taşınmış ve yeni eserlerle canlanmıştır.

Bu dönemdeki yazarlar, cesaretlerini toplamış ve toplumsal konulara, siyasi olaylara ve bireysel deneyimlere odaklanan eserler üretmişlerdir. Yazarlar, içlerinde biriken duyguları ve düşünceleri kalemlerine yansıtmış, toplumun gerçeklerini sorgulayan eserler meydana getirmişlerdir. Edebiyat dünyası, çeşitlilik ve derinlik kazanmış, farklı seslerin bir arada yankılandığı bir sahneye dönüşmüştür.

Meşrutiyet dönemi, yazarların özgürce ifade etme ve düşüncelerini açıklama özgürlüğünü restore etmiştir. Yazarlar, sansür ve baskılardan kurtulmuş ve toplumun dikkatini çeken önemli konulara

odaklanmışlardır. Edebiyat eserleri, toplumsal değişimlere ve siyasi gelişmelere yanıt veren birer ayna haline gelmiştir. Toplum, yazarların eserleri aracılığıyla kendi gerçekliklerini görmüş ve tartışmıştır.

FECRİ ATİ EDEBİYATI KADROSU

Celal Sahir, Ahmet Haşim, **Yakup Kadri Karaosmanođlu**, Mehmet Fuat Köprülü, Refik Halit Karay, Ali Canip Yöntem, Emin Bülent, Hamdullah Suphi, Fazıl Ahmet, Müfit Ratip (yazman)...

EMİN BÜLENT SERDAROđLU (1886-1942)

Hem bireysel hem de toplumsal konularda şiirler yazmıştır. Fecriati Edebiyatı Dönemi'nde destansı şiirler yazmıştır. Şiirlerinde **teşbih** (benzetme) ve istiare sanatına gereğinden çok yer vermiştir. Şiirlerini aruzla yazmıştır. Victor Hugo'nun "Mavi Gözlü Yunan Çocuđu" adlı şiirine karşı "Kin" şiirini yazmıştır. Ölümünden sonra şiirleri "Emin Bülent'in Şiirleri" adlı bir kitapta toplanmıştır.

Eserleri:

Kin, Hatay'a Selam, Dev Şarkısı

TAHSİN NAHİT:

Hukuk eğitimi almıştır. Adalar Şairi olarak tanınmıştır. Oyun yazarı ve şairdir.

Eserleri:

Şiir: Ruh-ı Bikayd, Çocuk Bahçesi dergisinde Fener şiiri

Tiyatroları:

Hicranlar (1908),

Firar (1910),

Jön Türk (R.Nevvare ile, 1908),

Aşkımız (R.Nevvare: ile, 1907),

Sanatkârlar (R.Nevvare ile, 1908),

Kösem Sultan (1910), (Şahabeddin Süleyman ile birlikte)

Ben Başka (1911),

Osman-ı Sani,

Sanatkâr,

Talâk,

Bir Mücadele-i Hissiye,

Kırık Mahfaza.

Adapteler (Uyarlamalar):

Rakibe (H.Kistemaeckers-E. Delard),

Bir Çiçek Bir Böcek (Robert de Flers, Gaston de Gaillavet, Etienne Rene'nin birlikte yazdıkları "La Belle aventure"den, 1917),

Akortacı (M.Thieery'nin L'accordeur'undan),

Bursalı Hâle (La tante d'Honfleur'den).

ŞAHABETTİN SÜLEYMAN (1885-1919)

Şiir dışında edebiyatın hemen her türünde eser vermiştir. Özden çok biçim üzerinde duran, içeriği anlatıma feda eden bir yazar olarak tanındı. Fecriati adını alan topluluğun "Sanat şahsi ve

muhteremdir." sloganı ona aittir. Tiyatroları teknik açıdan zayıftır.

Eserleri:

Fırtına, Çıkılmaz Sokak, Aziz Katil, Aralarında, Tarih-i Edebiyat-ı Osmaniye

FAZIL AHMET AYKAÇ (1884-1967)

Tanın gazetesinde yayımladığı mizahi şiirleri onu mizah edebiyatımızın ustaları arasına kattı. Şiirlerinde divan şairlerinin üslup ve tekniğinden faydalandı.

Eserleri:

Divançe-i Fazıl, Harman Sonu, Kıpıntı, Şeytan Diyor ki, Tarih Dersi

CEMİL SÜLEYMAN (ALYANAKOĞLU) (1886-1940)

Hikâye ve roman yazarı, doktordur. Romantik bir duyarlılıkla halk tiplerini işler. Romanlarında teknik mükemmellik yoktur. Psikolojik tahlilleri başarılıdır. Dili sadedir.

Eserleri:

Roman: İnhizam, Kadın Ruhu, Siyah Gözler

Hikaye: Timsal-i Aşk, Ukde

MÜFİT RATİP (1887-1920)

Türk oyun yazarı. Çağının tiyatro hareketleriyle yakından ilgilendi. İlk tiyatro tenkitçimizdir.

Eserleri:

Oyun: Tiryaki Hasan Paşa ve Kanije Müdafaası, Zincir, Namus, Hücum, Büyük Gece

Çeviri Roman: Güzel Dost

İZZET MELİH (DEVİRİM) (1887-1966)

> Roman ve öykü yazarıdır.

Eserleri: Leyla, Tezad, Sermed, Hüzün ve Tebessüm